

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
pentru completarea articolului 11 din Legea nr.397-XV din
16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru completarea articolului 11 din Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru completarea articolului 11 din
Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru completarea articolului 11 din Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă (nr. 70 din 13 martie 2015) de către un grup de deputați în Parlament, și relevă următoarele.

Proiectul în cauză prevede completarea art. 11 din Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, urmărind scopul finanțării serviciilor de asistență socială specializate și cu specializare înaltă prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

La 1 noiembrie 2013, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr. 267 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, fiind instituit un nou sistem de formare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale. Astfel, în conformitate cu noile prevederi legale, competențele proprii ale autorităților publice locale sînt finanțate din contul și în limitele veniturilor proprii, defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, stabilite conform legii, și transferurilor cu destinație generală, calculate pe baza unei formule. Concomitent, stabilirea priorităților și utilizarea resurselor financiare disponibile sînt exclusiv de competența autorităților administrației publice locale.

Totodată, prin transferuri cu destinație specială, sînt finanțate unele categorii de plăți (prestații) sociale, și anume: compensațiile pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor) pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate; compensarea cheltuielilor de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor; indemnizațiile pentru copiii înfiați și copiii orfani și rămași fără îngrijire părintească, luați sub tutelă (curatelă). Această prevedere este justificată prin faptul că alocarea prestațiilor sociale (de bani) nu poate fi descentralizată, întrucît acestea trebuie să fie omogene și uniforme pe întreg teritoriul țării.

Conform cadrului legal existent, fondatori ai serviciilor sociale sînt autoritățile publice locale de nivelul al doilea, în funcție de necesitățile existente în teritoriul administrat. În cazul preluării finanțării acestor servicii de la bugetul de stat, rezultă centralizare, și nu descentralizare, după cum prevede Strategia națională de descentralizare, aprobată prin Legea nr. 68 din 5 aprilie 2012.

Referitor la serviciile sociale specializate menționate de către autorii inițiativei legislative, menționăm că acestea implică antrenarea specialiștilor și au

drept scop menținerea, reabilitarea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de dificultate în care se află beneficiarul sau familia acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, administrarea unităților de asistență socială de interes raional, precum și dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social-vulnerabile, monitorizarea calității serviciilor sociale reprezintă domenii proprii de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea. Astfel, cheltuielile aferente acestora se vor finanța din contul veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

Suplimentar, serviciile sociale au drept scop protecția socială a persoanelor din comunitate în funcție de necesitățile acestora, fiind considerate servicii comunitare. Astfel, în art.9 din Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale este stipulat că autoritățile publice locale de nivelul al doilea planifică tipurile de servicii sociale și identifică mijloacele financiare pentru prestarea acestora în funcție de necesitățile stabilite. De asemenea, potrivit prevederilor art. 26 din aceeași lege, serviciile sociale sînt finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale respective.

Totodată, conform art. 23 din Legea asistenței sociale nr.547-XV din 25 decembrie 2003, autoritățile administrației publice locale, pornind de la posibilitățile financiare reale, asigură baza materială pentru acordarea serviciilor sociale proprii. Astfel, sursele de finanțare a serviciilor sociale corespunzătoare sînt bugetele unităților administrativ-teritoriale, în funcție de fondator.

Serviciile sociale cu specializare înaltă, prestate în instituții rezidențiale sau instituții specializate de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe, incluzînd orice combinație de servicii sociale specializate pentru beneficiarii cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă, au rămas în responsabilitatea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

E de menționat că la elaborarea noului sistem de formare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale s-a ținut cont de principiul păstrării anvelopei financiare, astfel încît resursele financiare rămase la dispoziția autorităților publice locale, defalcările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, precum și transferurile cu destinație generală, care vor fi alocate direct de la bugetul de stat, să acopere necesitățile minime de cheltuieli pentru exercitarea atribuțiilor rămase în competența autorităților publice locale, cu excepția autorităților publice locale pierzătoare, ale căror pierderi de venituri urmează a fi compensate din fondul de compensare creat în acest scop, în conformitate cu prevederile art. IV din Legea nr. 267 din 1 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Astfel, prin Hotărîrea Guvernului nr. 983 din 9 decembrie 2014 „Cu privire la stabilirea volumului și repartizarea transferurilor de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2015”, a fost aprobată alocarea de transferuri temporare de compensare către 214 unități administrativ-teritoriale (din totalul de 931 unități administrativ-teritoriale), în

sumă totală de 201,0 mil. lei, urmînd a fi direcționate, în mare parte, pentru acoperirea insuficienței de mijloace pentru finanțarea serviciilor sociale, înregistrate la unele unități administrativ-teritoriale.

Finanțarea prin transferuri cu destinație specială a instituțiilor și serviciilor de asistență socială ar distorsiona atât anvelopa financiară, cît și noua formulă de finanțare a autorităților publice locale în întregime. În cazul dat, s-ar impune preluarea de către bugetul de stat a cheltuielilor aferente întreținerii acestor instituții și servicii (pentru anul 2014 cheltuielile executate de către autoritățile publice locale pentru instituțiile și serviciile sociale au constituit circa 339,7 mil. lei), mijloace de care bugetul de stat nu dispune. Ca rezultat, această acțiune ar impune diminuarea veniturilor lăsate la dispoziția autorităților publice locale, prin preluarea acestora la bugetul de stat, sau reducerea cheltuielilor pe domeniile finanțate de la bugetul de stat, ceea ce ar limita considerabil resursele financiare necesare și ar îngreuna exercitarea atribuțiilor puse în seama autorităților publice centrale.

Potrivit amendamentelor operate la 1 noiembrie 2013 la Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, prin decizia autorităților reprezentative și deliberative, între bugetele unităților administrativ-teritoriale pot fi efectuate transferuri cu destinație specială pentru finanțarea măsurilor și activităților de interes comun, printre care poate figura și prestarea serviciilor sociale pentru beneficiari din mai multe unități administrativ-teritoriale. Aceste prevederi se coroborează cu prevederile art. 5 din Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, precum și cu cele ale art. 14 alin.(2) lit.j) și art.43 alin.(1) lit.t) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Totodată, ținînd cont de nivelul înalt de fragmentare și de caracterul neomogen al serviciilor sociale la nivel local, care determină accesul limitat al cetățenilor la acest tip de servicii, finanțarea centralizată a serviciilor sociale, instituită doar de către unele autorități publice locale, ar însemna încălcarea principiului echității sociale. Astfel, pe termen mediu, Guvernul urmează să evalueze necesitățile actuale și potențiale de servicii sociale la nivel local, în vederea stabilirii unui pachet critic de servicii sociale care urmează a fi menținute la nivel local.

Autorii proiectului de lege nu au abordat aspectul financiar al inițiativei în cauză, însă, potrivit art. 131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Astfel, conform prevederilor art.3 alin.(5) din Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, proiectul de lege respectiv urmează a fi consultat cu autoritățile administrației publice locale.

În concluzie, proiectul de lege în cauză nu se susține.